

**СЕКЦІЯ 2. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ**  
**SECTION 2. INTERNATIONAL RELATIONS**

УДК 796.03:336.5(043.2)

JEL Classification: F53, Z20

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250915.08>

**Неухацька С.,**  
здобувачка третього (освітньо-  
наукового) рівня вищої освіти,  
Київський національний економічний  
університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ

**ПОСТВОЄННА ВІДБУДОВА СПОРТИВНОЇ  
ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ  
ВІДНОСИН ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ**

**Анотація.** Понад 500 спортивних об'єктів в Україні були зруйновані чи пошкоджені внаслідок війни [1], [2]. У тезах розглядаються виклики відбудови спортивної інфраструктури після війни та роль міжнародної підтримки й економічної дипломатії у цьому процесі. Проаналізовано масштаби руйнувань за регіонами та видами об'єктів, окреслено основні джерела зовнішньої допомоги (ЄС, ООН, МОК, ФІФА, ініціативи на кшталт DREAM, UNITED24, міста-побратими) та механізми економічної дипломатії у залученні ресурсів. Особливу увагу приділено значенню спорту як інструменту "м'якої сили" для зміцнення міжнародного іміджу України. Визначено, що повоєнна відбудова спортивної інфраструктури має спиратися на партнерство з міжнародною спільнотою, інновації та довгострокове бачення соціально-економічних вигод.

**Ключові слова:** повоєнна відбудова; спортивна інфраструктура; міжнародна підтримка; економічна дипломатія; м'яка сила; Україна.

Внаслідок повномасштабної військової агресії Росії спортивна галузь України зазнала колосальних втрат. За офіційними даними, станом на кінець 2024 року зруйновано або пошкоджено понад 500 спортивних споруд по всій країні [2], [3]. Йдеться про стадіони, спорткомплекси, дитячо-юнацькі спортивні школи, басейни та інші об'єкти (Таблиця 2). Найбільше постраждали прифронтові області – Харківська, Луганська, Донецька, Херсонська; суттєвих втрат зазнали також Миколаївщина, Дніпропетровщина, Київщина,

Чернігівщина, Сумщина та Запоріжжя (Таблиця 1) [2]. Окрім фізичних руйнувань, війна спричинила відтік спортсменів і тренерів, вимушений простій секцій та падіння рівня фізичної активності населення [4]. Це підкреслює нагальну потребу у повоєнній відбудові і модернізації спортивної інфраструктури як частини відновлення країни.

За даними профільного міністерства і галузевих оглядів, втрати спортивної інфраструктури охоплюють усі рівні – від шкільних спортзалів до великих арен. Станом на 2024–2025 рр. сукупно фіксується понад 500 знищених або пошкоджених об'єктів [2], [3], [10]. Серед них – десятки стадіонів і спорткомплексів, сотні залів і баз ДЮСШ (див. Таблицю 2) [2]. Для прикладу, у прифронтових регіонах (Харківська, Луганська, Донецька, Херсонська області) кількість уражених об'єктів є найбільшою; підтверджуються також масштабні руйнування в Київській та Чернігівській областях у період активних бойових дій 2022 року [2].

Таблиця 1

**Руйнування спортивної інфраструктури  
 України за регіонами (листопад 2024 р.) [2]**

| Регіон                  | Кількість зруйнованих/пошкоджених об'єктів |
|-------------------------|--------------------------------------------|
| Харківська              | 163                                        |
| Луганська               | 95                                         |
| Донецька                | 71                                         |
| Херсонська              | 79                                         |
| Миколаївська            | 26                                         |
| Дніпропетровська        | 16                                         |
| Київська (вкл. м. Київ) | 16                                         |
| Чернігівська            | 11                                         |
| Сумська                 | 8                                          |
| Запорізька              | 6                                          |
| Житомирська             | 5                                          |
| Одеська                 | 4                                          |

Таблиця 2

**Втрати спортивних об'єктів України за категоріями [2]**

| Категорія об'єктів     | Кількість зруйнованих/пошкоджених |
|------------------------|-----------------------------------|
| Стадіони               | 77                                |
| Спорткомплекси         | 52                                |
| Спортивні бази та ДЮСШ | 102                               |
| Спортивні зали         | 174                               |
| Басейни                | 15                                |
| Льодові арени          | 6                                 |

Продовж. табл. 2

|                                 |   |
|---------------------------------|---|
| Яхт-клуби                       | 5 |
| Тири                            | 3 |
| Велобази (трекові)              | 2 |
| Бази кінного спорту та біатлону | 1 |

**Джерела міжнародної підтримки відбудови.** Європейський Союз (ЄС) та міжнародні фінансові інституції спрямовують підтримку на відновлення соціальної інфраструктури громад, до якої відносять і спорткомплекси та шкільні спортзали [5]. Система ООН (ПРООН, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО) інтегрує спортивні простори у програми відновлення шкіл, молодіжних центрів і безпечного дозвілля дітей [4]. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) потроїв Фонд солідарності для України до \$7,5 млн, фінансуючи тренування й участь у змаганнях, а також обговорюючи плани відбудови спортивної інфраструктури [5]. У футболі УЄФА надавав екстрену допомогу, тоді як ФІФА обмежилась гуманітарними внесками; українські клуби критикують відсутність окремого фонду відновлення [7]. Паралельно працюють цифрова екосистема проєктів відбудови DREAM (прозора подача і моніторинг) та краудфандинг UNITED24 (пілот – стадіон "Чемпіон" в Ірпені, зібрано €600 тис. за участі Андрія Шевченка і AC Milan) [8], [9].

Використовуються багаторівневі інструменти: донорські конференції (URC), двосторонні угоди, партнерства міст-побратимів, участь авторитетів спорту в переговорах, прозорі цифрові платформи подачі проєктів (DREAM) [5], [8]. Така модель дозволяє залучати кошти урядів, міжнародних організацій, приватного бізнесу й діаспори до конкретних об'єктів спорту (стадіони, Палаці спорту, ДЮСШ, майданчики).

Спорт став інструментом публічної дипломатії України: перемоги спортсменів, благодійні матчі й акції привертають увагу до відбудови та мобілізують підтримку. Символічним прикладом є інсталяція фрагмента зруйнованої трибуни українського стадіону в центрі Мюнхена перед Євро-2024, що отримала широкий міжнародний розголос [6]. Водночас спортивна спільнота критикує брак інституційних кроків ФІФА щодо створення фонду відновлення українського футболу [7].

Повоєнна відбудова спортивної інфраструктури України – це стратегічна інвестиція у здоров'я, людський капітал, соціальну згуртованість і міжнародний престиж держави. Масштаби руйнувань вимагають поєднання ресурсів бюджету, міжнародної допомоги та приватних інвестицій. Економічна дипломатія забезпечує координацію та прозорість, а спорт як "м'яка сила" перетворює солідарність світу на конкретні об'єкти – реконструйовані стадіони, зали, ДЮСШ [2], [5], [8].

### Список використаних джерел

1. У війні з РФ загинули 397 українських спортсменів та тренерів, зруйновано понад 500 спортоб'єктів – Бідний. УНН. 07 грудня 2023 р. URL: <https://unn.ua/ru/news/v-voine-s-rf-pogibli-397-ukrainskikh-sportsmenov-i-trenerov-razrusheno-bolee-500-sportobektov-bednii> (дата звернення: 01.09.2025).
2. 1000 днів незламності: як війна змінила спортивну інфраструктуру України (дані Мінмолодьспорту). Champion.com.ua. 19 листопада 2024 р. URL: <https://champion.com.ua/sport/2024/11/19/1000-dniv-viyny-yak-rosiya-znishchila-ponad-500-sportyvnykh-obyektiv-v-ukraini> (дата звернення: 01.09.2025).
3. База знищених Росією спортивних об'єктів України – їх вже понад 500 (фото). Tribuna.com. Листопад 2024 р. URL: <https://ua.tribuna.com/football/2024/11/01/baza-znyshchenykh-rosiyeyu-sportyvnykh-obiektiv-ukrainy> (дата звернення: 01.09.2025).
4. Sports infrastructure in Ukraine during war and post-war reconstruction: Analysis, challenges, and modernisation mechanisms / Hrynchenko I. та ін. Educational Challenges. 2025. Vol. 30, No. 2. URL: <https://educationalchallenges.org/articles/sports-infrastructure-ukraine-war-reconstruction> (дата звернення: 01.09.2025).
5. Зеленський і Томас Бах (МОК): підтримка українського спорту під час війни та після її завершення. Офіційний сайт Президента України. 03 липня 2022 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-i-tomas-bah-obgovorili-pidtrimku-ukrayi-76401> (дата звернення: 01.09.2025).
6. Ukraine displays destroyed stadium stand in Munich in reminder of war ahead of Euro 2024 opener. Associated Press. 17 червня 2024 р. URL: <https://apnews.com/article/ukraine-destroyed-stadium-munich-euro-2024> (дата звернення: 01.09.2025).
7. Shakhtar Donetsk accuse Fifa of failing to support Ukrainian football during war / Ames N. The Guardian. 21 лютого 2025 р. URL: <https://www.theguardian.com/football/2025/feb/21/shakhtar-donetsk-fifa-ukrainian-football-war-serhii-palkin> (дата звернення: 01.09.2025).
8. Андрій Шевченко зібрав 600 тис. євро для реконструкції стадіону в Ірпені. LB.ua. 28 лютого 2023 р. URL: [https://lb.ua/sport/2023/02/28/546789\\_andriy\\_shevchenko\\_zibrav\\_600\\_tis.html](https://lb.ua/sport/2023/02/28/546789_andriy_shevchenko_zibrav_600_tis.html) (дата звернення: 01.09.2025).
9. В Ірпені відбудують стадіон за підтримки Андрія Шевченка та АС Milan. Будпортал. 07 листопада 2022 р. URL: <https://buildportal.com.ua/news/v-irpeni-vidbuduyut-zruynovaniy-stadion-dopomozhut-andriy-shevchenko-ta-milan> (дата звернення: 01.09.2025).
10. Мінмолодьспорту: скільки спортсменів воюють і скільки зруйновано об'єктів. Sport-Express.ua. 24 лютого 2025 р. URL: <https://sport-express.ua/minmolodsportu-skilky-sportsmeniv-voyuuyut-i-skilky-zruynovano-obiektiv> (дата звернення: 01.09.2025).